

1705 Giftermål på Stor-Lånke

Fra 1656 til 1666 var kapellan Erik Parelius eier av Stor-Lånke. Han var sønn av sogneprest Jens Clausen Parelius og hans kone Kirsten. Erik Parelius drev Lille-Lånke som underbruk. Da han flyttet til Værnes prestegård for å overta som sogneprest etter sin far som døde i 1667, overtar hans mor, Kirsten, - ansvaret for Stor-Lånke. Kirsten – som de kalte for ”salig Jensis enke”, gifter seg på nytt med Simon Jensen Svane, som blir bruker av begge Lånke-gårdene fra 1684. Samtidig er han gjestgiver på Sandfærhus. For Kirsten er dette tredje ekteskapet hennes. Da Kirsten dør gifter Simon Svane seg med Ellen Mortensdatter. Simon Svane dør trolig før 1686, og en Mickel Gast overtar gjennom giftermål med enken Ellen både Sandfærhus med gjestgiverkonsesjon og Lånkegårdene. Mickel Gast var utlending som ble hjulpet frem av Von Schultz på Værnes. Michel Gast dør trolig i 1718, da enka styrer det meste under Armfeldts innfall. Som en ser overtok en ikke bare gård og grunn – men også konene. Og her skal vi se litt på livet til Mali Eriksdatter.

I forbindelse med herrene Svane og Gast, nevnt ovenfor – og som dominerte stort en tid hva gjaldt Sandfærhus og Lånkegårdene, kommer vi i kontakt med Kristoffer Lånke. Han ble trolig forpakter av Stor-Lånke. Han får en sønn, John Kristoffersen Lånke, som betaler ekteskapsbøter i 1705. Kristoffer dør trolig som ung nygift mann. Sønnen John som vokser til, overtar på Stor-Lånke gård, og gifter seg med Mali Eriksdatter, født 1674. – Dette er hennes første giftermål tilknyttet Stor-Lånke. Så dukker det opp en ny bruker eller forpakter ved navnet Lars Larsen Lånke, født i 1660. Han ”dukker opp” fordi han gifter seg med enka etter ovennevnte forpakter, Kristoffer Lånke. Han blir altså stefar til John som var gift med Mali Eriksdatter. Dramatikken går videre på Stor-Lånke. Enka etter Kristoffer, nå kona til vår nyankomne Lars Larsen dør plutselig. Det samme gjør John – hennes sønn. I 1707 blir Lars Larsen Lånke stevnet for usømmelig omgang med enka etter stesønnen, men legger den 11.juli samme år frem et kgl.brev med tillatelse til ekteskap med henne. Dermed blir Mali Eriksdatter gift for andre gang på Stor-Lånke. Denne gangen med enkemann etter mor til sin avdøde mann.

Lars Larsen Lånke dør så, og Mali sitter på nytt tilbake som enke. Den 17.juni 1718 gifter hun seg for tredje gang med den 16 år yngre Nils Larsen Bjugan fra Hegra, som bygsler til seg gården i oktober 1720. Nils Larsen Lånke blir stevnet i 1728 for ”Øltapperi om søndag under gudstjenesten i Laanke kirke”. Han vedgikk at han hadde solgt øl og brennevin til kirkeallmuen ”til fornødenhed”. Nils var på denne tiden kirkeverge for Lånke kirke, med en årslønn på 1 rdlr. Nils Larsen Lånke dør så under ”mystiske”, eller i det minste ukjente omstendigheter i februar 1731. I ministerialboka står følgende: ”Thivis improviso suffoeat”, hvilket skulle bety noe slikt som ”uformodet kvalt”. På nytt ble Mali enke på Stor-Lånke. Og for fjerde gangen skulle hun stå brud. Hun gifter seg som 60 åring med Lars Ivarsen Rødde den 12.april 1734. Mye tyder på en aldersforskjell på nærmere 40 år. Mali dør i mars 1737 og Lars gifter seg året etterpå med den jevnaldrende Beret Carlsdatter Sandfærhus.

Siste linjer ligner en Hollywood-roman, full av sluhet og beregnelighet. Men slik var det nok ikke. Livet på den tiden hørte ikke ensomheten til. Kjærligheten var ofte underordnet. Det var alltid snakk om gjensidige livsforsikringer i form av gård og grunn.